PATVIRTINTA
Plungės r. Žemaitijos kadetų
gimnazijos direktoriaus
2026 m. lapkričio 5 d.
įsakymu Nr. V-730

PLUNGĖS R. ŽEMAITIJOS KADETŲ GIMNAZIJOS APLINKOS IR VIDAUS PRIŽIŪROS DARBUOTOJO SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA NR. 15

I SKYRIUS
BENDROJI DALIS

1. Plungės r. Žemaitijos kadetų gimnazijoje (toliau – „įmonė“), įmonės kodas 191130983, adresas: Draugystės 6B, Alsėdžiai, Plungės rajonas; Plungės r. Žemaitijos kadetų gimnazijos Alsėdžių lopšelio-darželio skyriuje, adresas: Telšių g. 10C, Alsėdžiai, Plungės r.; Plungės r. Žemaitijos kadetų Kulių gimnazijos skyriuje, adresas: Aušros g. 24, Kuliai, Plungės r.; Plungės r. Žemaitijos kadetų Žemaičių Kalvarijos gimnazijos skyriuje, adresas: Gluosnių al.1, Žemaičių Kalvarija, Plungės r. aplinkos ir vidaus priežiūros darbuotoju (toliau darbuotoju) gali dirbti asmuo, nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, išklausęs įvadinį saugos ir sveikatos ir darbo vietoje instruktavimus.

2. Darbuotojas privalo laikytis darbo tvarkos taisyklių, vykdyti mokyklos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimus, darbo priemones naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.

3. Periodinis darbuotojo sveikatos tikrinimas atliekamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir periodiškumu, o žinių patikrinimas (periodinis instruktavimas) atliekamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.

4. Papildomas instruktavimas atliekamas patvirtinus naują saugos ir sveikatos instrukciją arba padarius pakeitimus esančioje, įsitikinus, kad jo žinios nepakankamos, pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos saugai ir sveikatai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susirgus profesine liga ir kitais atvejais, kai to reikalauja įvykį tirianti komisija.

5. Darbuotojas privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

6. Darbuotojas privalo nedirbti su netvarkingomis darbo priemonėmis.

7. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniams asmenims.

8. Darbuotojas privalo informuoti mokyklos direktorių, apie situaciją darbo vietose, darbo patalpose, kuri, jo įsitikinimu, gali kelti pavojų darbuotojų, mokinių ar lankytojų saugai ir sveikatai.

9. Darbuotojas, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti mokyklos direktoriui, jeigu jis pajėgia tai padaryti.

10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą, o prireikus iškviesti greitąją medicinos pagalbą tel.: 112.

11. Darbuotojui, pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II SKYRIUS
DARBUOTOJAS PRIVALO

12. Žinoti ir tiksliai vykdyti darbo tvarkos taisykles, saugiam darbui keliamus reikalavimus.

13. Mokėti suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ir kitiems nukentėjusiems nelaimingo atsitikimo metu.

14. Pastebėjęs gaisrą valytojas nedelsdamas turi pranešti ugniagesiams pagalbos telefonu 112, iškviesti į gaisravietę mokyklos administracijos darbuotojus, gesinti gaisro židinį turimomis gaisro gesinimo priemonėmis.

15. Žinoti kaip jam elgtis kilus gaisrui, kur laikomos pirminės gaisro gesinimo priemonės, mokėti praktiškai jas panaudoti gaisro gesinimui.

16. Laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

17. Informuoti mokyklos direktorių ir jo įgaliotą asmenį apie situaciją darbo vietose ar kitose vietose, kuri, jo įsitikinimu, gali kelti pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai.

18. Vykdyti mokyklos direktoriaus ir jo įgaliotų asmenų teisėtus nurodymus.

III SKYRIUS
DARBUOTOJO TEISĖS

19. Reikalauti, kad mokyklos direktorius ar jo įgaliotas asmuo užtikrintų saugų darbą.

20. Nustatyta tvarka atsisakyti dirbti, jeigu yra pavojus sveikatai ar gyvybei, taip pat dirbti tuos darbus, kurie nesulygti darbo sutartimi ir kuriuos saugiai atlikti neišmokytas.

21. Nustatyta tvarka reikalauti, kad būtų atlyginta žala, padaryta sveikatai dėl nesaugių darbo sąlygų.

22. Nedirbti su netvarkingomis darbo priemonėmis - apie tai informuoti mokyklos direktorių ar jo įgaliotą asmenį.

IV SKYRIUS
PAVOJINGI, KENKSMINGI IR KITI RIZIKOS VEIKSNIAI, JŲ POVEIKIS SVEIKATAI

23. Dulkių koncentracija darbo vietos erdvėje.

24. Susižeisti aštriomis inventoriaus, įrenginių ir mechanizmų briaunomis.

25. Susižeisti krentant daiktams, dūžtant stiklams.

26. Rizika kristi iš aukščio ar paslydus.

27. Pavojus užsikrėsti infekcine liga.

28. Galimas neigiamas ploviklių, valiklių, dezinfekavimo, nukenksminimo medžiagų poveikis sveikatai.

29. Elektros traumos pavojus.

V SKYRIUS
DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

30. Pradedant darbą, darbuotojas turi užsivilkti darbo drabužius, užsimauti gumines pirštines, apsiauti darbo avalynę, paruošti būtinas individualiosios saugos priemones.

31. Patikrinti, ar tvarkingi darbo įrankiai, ar yra būtinos darbui medžiagos.

32. Apžiūrėti tvarkomas patalpas, išlaisvinti takus.

33. Išvengti netikėto daiktų kritimo, reikia patikrinti: ar tvirtai jie guli ant spintų ir lentynų, ar gerai pakabinti kabantys daiktai (paveikslai, portretai ir kt.).

34. Ruošiantis valyti ar plauti langus, patikrinti, ar langai patikimai įtvirtinti, ar geri rėmų vyriai.

35. Jei darbams bus naudojami elektros prietaisai, išorinės apžiūros būdu patikrinti, ar tvarkingi prietaisų prijungimo prie srovės šaltinio laidai, šakutės, šakučių lizdai.

VI SKYRIUS
DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

36. Darbe galima naudoti tik tvarkingus darbo įrankius.

37. Darbo metu darbuotojas turi atkreipti dėmesį į įspėjamuosius įrankių, įrengimų ir kt. elektrinių priemonių signalus

38. Valymo metu elektros įrenginiai turi būti atjungti nuo srovės šaltinio.

39. Atliekant krovimo darbus, negalima naudotis atsitiktiniais įrankiais ar svirtimis iš anksto neįsitikinus jų patikimumu.

40. Darbo metu kelti, nešti galima tik žinomo svorio medžiagas, detales, daiktus.

41. Palaikyti tvarką darbo vietose.

42. Darbo vieta nuolat turi būti valoma nuo šiukšlių, nereikalingi daiktai padėti į jiems skirtą vietą, kad nebūtų užkrauti praėjimai.

43. Draudžiama dirbti su nežinomais, techniškai netvarkingais įrankiais.

44. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniams asmenims.

45. Valant kompiuterinę techniką, ryšio, dauginimo priemones, reikia įsitikinti, ar tos priemonės atjungtos nuo srovės šaltinio.

46. Nepalikti be priežiūros elektros įrenginių, įjungtų į elektros tinklą, išskyrus tuos, kurie turi būti įjungti pastoviai.

47. Jeigu naudojant elektrifikuotus prietaisus juntamas svylančios izoliacijos kvapas, iš prietaiso veržiasi dūmai, kibirkščiuoja kištukinė jungtis, darbą jais reikia nutraukti, kol specialistai nepašalins gedimų.

48. Darbuotojui draudžiama:

48.1.valymo metu stovėti ant apšildymo, santechnikos ir kitokių įrenginių kaip paaukštinimo priemonių;

48.2. atremti kopėčias ar pačiam remtis į langų stiklus ar kitas netvirtas konstrukcijas;

48.3. stovėti ant palangės ir vaikščioti palange, neprisirišus saugos diržu;

48.4. valyti įtrūkusius, nepakankamai įtvirtintus langų stiklus ir rėmus;

48.5. šluostyti drėgnu skuduru arba liesti drėgnomis rankomis esančius su įtampa elektros laidus, kabelius, kištukų lizdus, jungiklius, elektros įrenginių korpusus;

48.6. keisti perdegusias lemputes ar saugiklius;

48.7. atsivesti į darbo vietą nepilnamečius vaikus.

49. Draudžiama dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, toksinių medžiagų.

VII SKYRIUS
ELEKTROSAUGOS REIKALAVIMAI

50. Neatidarinėti elektros įrengimų, kompiuterinės technikos skydelių, durelių, dangčių.

51. Neliesti drėgnomis rankomis jungiklių, elektros šakučių lizdų.

52. Kompiuterinės technikos ekranus, objektyvus valyti specialiai skirta servetėle.

53. Nepalikti be priežiūros įjungtų elektros prietaisų.

54. Nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio šildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių, nes esant pažeistai izoliacijai, nesusidarytų grandinė elektros srovei tekėti žmogaus kūnu.

55. Eksploatuojant elektros įrenginius draudžiama:

55.1. naudotis netvarkingais elektros šakučių lizdais, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga;

55.2. į buitinio naudojimo elektros šakučių lizdus jungti elektros prietaisus, viršijant instaliacinį galingumą bei naudoti šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais.

56. Elektros prietaisus išjungti šiais avariniais atvejais:

56.1. pajutus elektros srovės poveikį ar nutrūkus elektros energijos tiekimui;

56.2. pažeidus laidų izoliaciją arba kai jaučiamas charakteringas degančios izoliacijos kvapas, pasirodo dūmai, kilus gaisrui;

56.3 pastebėjus padidėjusį triukšmą ar vibraciją.

VIII SKYRIUS
GAISRINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

57. Vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.

58. Rūkyti mokyklos patalpose ir teritorijoje draudžiama.

59. Pastebėjus darbo metu kompiuterinės technikos, spausdintuvo gedimus, netvarkingus kabelius, elektros kištukinius lizdus, nutraukti darbą ir skubiai pranešti mokyklos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.

60. Kilus gaisrui nedelsiant išjungti elektros prietaisus iš elektros tinklo, iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112.

61. Pradėti gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti mokyklos direktorių ar jo įgaliotą asmenį apie gaisrą.

IX SKYRIUS
VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

62. Įvykus avarijai (liejasi vanduo per sugedusį vandens uždarymo čiaupą ar vandentiekio vamzdį, jaučiamas dujų kvapas, dingo elektros energija ir kt.) reikia tuoj pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį mokyklos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.

63. Įvykus nelaimingam atsitikimui, nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį mokyklos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.

64. Darbo metu susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešti mokyklos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.

65. Kilus gaisrui, reikia iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112, pranešti mokyklos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui ir gesinti gaisro židinį turimomis priemonėmis.

66. Ištikus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, reikia pačiam ar per kitus asmenis pranešti apie įvykį mokyklos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui ir nurodyti įvykio aplinkybes bei pasekmes.

X SKYRIUS
VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

67. Sutvarkyti darbo vietą, surinkti darbo inventorių, naudotas individualiosios saugos priemones ir padėti į jų saugojimo vietą.

68. Panaudotas medžiagas, šiukšles išnešti į konteinerius.

69. Nepalikti neužrakintų plovimo, valymo, dezinfekavimo, nukenksminimo medžiagų.

70. Nusivilkti darbo drabužius, nusiauti darbo avalynę, atlikti asmeninės higienos procedūras.

71. Uždaryti išvalytų patalpų langus, užrakinti duris, raktus padėti į jų saugojimo vietą.

72. Išjungti elektros prietaisus, jei jie neįjungti specialiame režime.

73. Apie visus darbo metu pastebėtus trūkumus informuoti mokyklos direktorių ar jo įgaliotą asmenį.

_____